

BLU360 1 Bacheloroppgave

Kandidat 33

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
i Informasjon	Dokument	Automatisk poengsum	Leveret
1 Opplasting av bacheloroppgave	Filopplasting	Manuell poengsum	Leveret
2 Opplasting av samtykkeskjema	Filopplasting	Manuell poengsum	Leveret

BLU360 1 Bacheloroppgave

Emnekode	BLU360	PDF opprettet	24.08.2016 10:23
Vurderingsform	BLU360	Opprettet av	Hilde Lyster
Starttidspunkt:	12.05.2016 08:45	Antall sider	30
Sluttidspunkt:	02.06.2016 13:45	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201606230000	Skriv ut automatisk rettede	Ja

Seksjon 1

Informasjon

Eksamensinformasjon:

[Eksamensinformasjon for innlevering](#)

Forside:

[Framsidedmal Bachelor-mal med Nord logo](#)

Samtykkeskjema:

[Samtykke til Nord universitets' bruk av prosjekt, kandidat bachelor og masteroppgaver](#)

Opplasting av bacheloroppgave

Opplasting bacheloroppgave

Last opp pdf.-filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

Filnavn	5247175_cand-5885740_5224938
Filtype	pdf
Filstørrelse	393.594 KB
Opplastingstid	02.06.2016 08:00:27

Neste side
Besvarelse
vedlagt

BACHELOROPPGAVE

Emnekode: BLU360

Kandidatnr.:

Oppstartsfasen for minoritetspråklige barn i barnehagen.

«Hvordan kan jeg som pedagogisk leder legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen?»

The start-up phase for language minority children in kindergartens.

«How can I as an educational leader facilitate a good start-up phase for language minority children in kindergartens?»

Dato: 02.06.2016

Totalt antall sider: 23

Innholdsfortegnelse:

Innholdsfortegnelse:	i
1 Innledning	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Samfunnsmessige årsaker og formål	2
1.3 Problemstilling	2
1.4 Avgrensing og begrepsforklaring	2
1.5 Oppgavens oppbygging	3
2 Presentasjon av teori	3
2.1 Flerspråklighet	3
2.1.1 Tidligere og nyere syn på to- og flerspråklighet	4
2.1.2 Personalets tilnærming til flerspråklighet	5
2.1.3 Barnehagens språkmiljø	5
2.2 Oppstartsfasen	6
2.2.1 Tilknytning	6
2.2.2 Foreldresamarbeid	7
3 Metode	8
3.1 Valg av metode	8
3.2 Datainnsamling	9
3.2.1 Valg av informanter	10
3.2.2 Intervjuprosessen	10
3.3 Dataanalyse	11
3.4 Etske betraktninger	11
4 Empiriske funn	11
4.1 Forberedelse av det fysiske miljøet	12
4.2 Forberedelse av personalet	12
4.3 Foreldresamarbeid	13
4.4 Det første møtet	14
4.5 Flerspråklighet i barnehagen	14
5 Drøfting	15
5.1 Drøfting av empiriske funn	15
5.1.1 Tilknytning	15
5.1.2 Barnehagens språkmiljø	16
5.1.3 Foreldresamarbeid	17
5.2 Drøfting av metode	18
6 Avslutning	18
Litteraturliste	20
Vedlegg – Intervjuguide	21

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Jeg har alltid hatt et sterkt ønske om å hjelpe mennesker som har opplevd traumatiske hendelser og som kanskje sliter med å gjøre seg forstått og sett av oss nordmenn pga. språkbarriere. Flyktningkrisen som vi opplever i Europa i dag opptar mye av tiden min og jeg skulle ønske jeg kunne hjelpe på flere områder enn det jeg får til per dags dato. I utgangspunktet ønsket jeg å skrive en bachelor basert på flyktningbarna som nå kommer til landet vårt. Barn som har sett det utenkelige og opplevd forferdelige ting. Jeg ønsket å undersøke hvordan vi i norske barnehager på best mulig måte kan ta i mot disse barna, gjøre de trygge og hjelpe dem tilbake til et liv med lek, glede, kjærlighet og likeverd. Jeg syntes det virket spennende å forske på traumer disse barna måtte ha, og finne ut hvordan vi i barnehagen kan hjelpe dem til å bearbeide disse traumene på best mulig måte.

Dette skulle vise seg og ikke være så lett. Det er dessverre svært lite teori å finne på akkurat dette området ettersom at Norge ikke har sett en så stor flyktningstrøm til landet vårt som nå. Det var også vanskelig å finne barnehageansatte som hadde erfaringer med traumatiserte flyktningbarn i kommunen. På grunn av tidsbegrensinger og ressurser ble jeg nødt til å endre litt på problemstillingen min. Jeg endret da på barnegruppen jeg ønsket å forske på fra flyktningbarn til minoritetspråklige barn.

Som mor til to barn har jeg selv vært veldig spent når barna mine skulle begynne i barnehagen. Hvordan kommer han/hun til å reagere? Hvor lenge skal jeg være i barnehagen før han/hun klarer å være der uten meg? Hva skjer når jeg har dratt? Hvordan blir vi tatt i mot av personalet? Dette var noen av spørsmålene som gikk igjen i hodet mitt under oppstartsfasen i barnehagen til barna mine. Nå var jeg så heldig at jeg kjente til barnehagene barna mine begynte i svært godt på forhånd, og hadde ansatte i barnehagene som jeg hadde god kjennskap til fra før. Dette gav meg en trygghet om at barna mine kom til å bli godt tatt vare på. Alt dette fikk meg så til å tenke på de som ikke har noe kjennskap til barnehagen på forhånd. De må jo være enda mer bekymret og spent enn meg? Og hva med de som hverken har kjennskap til barnehagen, personalet eller byen/landet vårt? Hva tenker de når de skal levere fra seg det aller mest dyrebare de har til totalt fremmede mennesker? Disse tankene fikk meg til å ønske å skrive en bachelor om oppstartsfasen for minoritetspråklige barn i barnehagen.

1.2 Samfunnsmessige årsaker og formål

I dagens samfunn øker stadig antallet minoritetspråklige barn i barnehagen. I 2015 var det registrert 43 400 minoritetspråklige barn i norske barnehager, som er en økning på 5 % sammenlignet med året før (Statistisk sentralbyrå, 2016). Det blir spennende å se hvor mye det vil øke de neste årene med tanke på flyktningsstrømmen vi opplever til landet vårt i dag. Dette tilsier at bacheloroppgaven min er svært samfunnsaktuell nå og kanskje enda mer i tiden fremover.

I en tilstandsrapport for barnehageutvikling i Nord-Trøndelag fra 2015 meldes det om at det er 568 minoritetspråklige barn i barnehager i fylket. I Stjørdal kommune, hvor jeg utførte forskningen min, er det 97 minoritetspråklige barn i barnehagene. Dette utgjør en gruppe barn som jeg synes det er viktig å fokusere på og som jeg tror kommer til å vokse med tiden. Jeg ønsker å se nærmere på tilnærmingen til flerspråklighet, hvordan oppstartsfasen utfolder seg i praksis og hvordan den pedagogiske lederen i barnehagen legger til rette for dette. Jeg ønsker at denne bacheloroppgaven skal kunne være til hjelp for barnehagelærere i tiden fremover. Jeg mener at dette temaet trenger mer forskning og et sterkere søkelys, og derfor ønsker jeg å belyse dette området i min bacheloroppgave.

1.3 Problemstilling

Som nevnt omformulerte jeg problemstillingen fra å omhandle flyktningbarn til minoritetspråklige barn. Dette var for å spesifisere at jeg legger vekt på språket og at de har et annet morsmål enn norsk. Jeg valgte også å gå nærmere inn på selve oppstartsfasen fordi det synes jeg virker interessant for denne spesielle barnegruppen. Min problemstilling lyder derfor som følger: *«Hvordan kan jeg som pedagogisk leder legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen?»*

1.4 Avgrensning og begrepsforklaring

I utarbeidningen av problemstillingen min kom spørsmålet opp om jeg skulle avgrense problemstillingen til en viss aldersgruppe i barnehagen. Ettersom at det ikke er barn generelt, men minoritetspråklige barn jeg tar for meg i denne bacheloroppgaven, valgte jeg å ikke avgrense til noen spesifikk aldersgruppe, men å se på alle minoritetspråklige barn som måtte begynne i barnehagen uavhengig av alder.

I problemstillingen min har jeg valgt å ta i bruk begrepet *pedagogisk leder*. Med dette mener jeg meg som pedagogisk leder i en barnehage, samt mine ansatte. Jeg ønsker å finne ut hvordan jeg som pedagogisk leder sammen med mitt personale kan legge til rette for at et minoritetspråklig barn skal få en god oppstartsfase i barnehagen. Det er ikke alle ansatte i en barnehage som er utdannet pedagoger, så jeg kommer til å omtale de andre ansatte i barnehagen som voksenpersoner, barnehageansatte eller personalet i barnehagen.

Med begrepet *oppstartsfase* mener jeg perioden fra det er bestemt at barnet skal begynne i barnehagen og til det har fått etablert en viss trygghet og rutiner i barnehagen.

Et annet sentralt begrep jeg har med i min problemstilling er *minoritetspråklige barn*. Med dette begrepet snakker jeg om barn som ikke har norsk som morsmål, og med det snakker et annet språk enn norsk i hjemmet. Disse barna omtaler jeg også som *to- eller flerspråklige barn*.

1.5 Oppgavens oppbygging

Denne bacheloroppgaven er delt opp i 6 deler. Etter denne innledningen kommer kapittel 2 som inneholder presentasjon av teori. Kapittel 3 omhandler metoden benyttet i denne studien, før funnene av empiri presenteres i kapittel 4. I kapittel 5 drøftes de empiriske funnene, og studien avsluttes med et avslutningskapittel, kapittel 6.

2 Presentasjon av teori

I denne teoridelen kommer jeg til å presentere relevant teori for min problemstilling. Jeg vil hovedsakelig ha fokus på teori innen flerspråklighet, og under oppstartsfasen for minoritetspråklige barn.

2.1 Flerspråklighet

«Det er flere mennesker på jorda som lever flerspråklig enn som lever enspråklig» (Høigård, 2013, s. 195). I dagens verdenssamfunn får vi stadig flere minoritetspråklige barn. Nå flytter vi mer på oss, finner partnere fra andre land og kulturer med et annet språk, og lager barn sammen. Disse barna vokser så opp til å være to- eller flerspråklige barn. I mange land i verden er det veldig vanlig å være to- eller flerspråklig, mens her i Norge har det enda å bli en del av det normale. «Ca. 7 % av alle barn som går i norske barnehager har andre morsmål enn

norsk» (Gjervan, Andersen, & Bleka, 2012, s. 121). Den største andelen av disse minoritetspråklige barna finner vi naturlig nok på Østlandet, i og rundt Oslo området, men som nevnt i innledningen min er det totalt 97 minoritetspråklige barn i barnehager i min hjemkommune Stjørdal.

Minoritetspråklige barn er en sammensatt gruppe barn når man ser på ferdighetene deres i morsmålet sitt og norsk. Noen barn har gode fundamentale ferdigheter i både norsk og morsmål når de begynner i barnehagen, mens andre sliter med å tilegne seg begge språkene (Gjervan et al., 2012). Noen har gode ferdigheter i morsmålet sitt, men mangler ferdigheter i norsk ved oppstart i barnehage. Gjervan et al. (2012) forklarer videre at dette påvirkes av hvor gamle barna er når de begynner i barnehagen, om barna er født i Norge eller ikke, hvor lenge de i tilfelle har vært i Norge, om de har tilgang på en norsktalende omgangskrets og lignende.

2.1.1 Tidligere og nyere syn på to- og flerspråklighet

Tidligere har flerspråklighet blitt sett på som et hinder for barna og samfunnet (Gjervan et al., 2012). Førskolelærere har i mange år prøvd å fremme at de minoritetspråklige barna i barnehagen skal lære norsk så fort som mulig. Det har også vært mange førskolelærere som i god tro har oppfordret foreldre til minoritetspråklige barn å snakke norsk i hjemmet, selv om dette ikke er morsmålet til barnet (Gjervan et al., 2012). Personalet i barnehagen har over lengre tid sagt at man skal snakke norsk i barnehagen og korrigert de minoritetspråklige barna om de har brukt ord fra morsmålet sitt i barnehagen. Førskolelærere har trodd at dette skal ha vært til hjelp for barna og derfor arbeidet aktivt for å lære barna norsk, og ikke gitt morsmålet deres en sentral plass i barnehagen (Gjervan et al., 2012).

Gjervan et al. (2012) skriver at dette synet på to- og flerspråklighet har lenge vært preget av fordommer og uvisshet blant det norske folk. De skriver også at flerspråklighet har blitt sett på som et problem og barn som er flerspråklig har blitt betraktet for å ha språkvansker. Når de minoritetspråklige barna har skiftet hyppig mellom morsmålet sitt og andrespråket (norsk) har vi blitt redde for at barnet ikke skal kunne klare å skille mellom de to språkene og bli «språkforvirret» (Gjervan et al., 2012).

«På 1960-tallet kom det en rekke studier som viste at barn med *godt* utviklet tospråklighet skårer bedre på en lang rekke tester enn enspråklige barn» (Høigård, 2013, s. 195-196). Dette fikk førskolelærerne til å få opp øynene for de minoritetspråklige barna og å se barna med godt utviklet tospråklighet som en ressurs og ikke et problem. Når det er snakk om

minoritetspråklige barn i barnehagen må vi ofte forholde oss til morsmålet deres, samt andrespråket deres (norsk) (Høigård, 2013).

2.1.2 Personalets tilnærming til flerspråklighet

Personalets holdninger til flerspråklighet har mye å si når man skal forme et språkmiljø i barnehagen. Dette språkmiljøet formes også av personalets ferdigheter og kunnskaper til flerspråklighet (Gjervan et al., 2012).

Både Gjervan et al. (2012) og Korsvold et al. (2011) skriver at personalet i en barnehage uten minoritetspråklige barn kan være skeptiske, og ha en problemorientert tilnærming til mangfold og oppstart av minoritetspråklige barn. Denne skepsisen er å finne i mange barnehager og det omhandler gjerne at personalet forventer språkproblematikk og at foreldrene til de minoritetspråklige barna ikke kommer til å forstå hva de sier eller forstår den norske kulturen (Korsvold et al., 2011). I tillegg skriver Korsvold et al. (2011) at denne skepsisen kan omhandle forholdet til religion, klær, åpningstider i barnehagen, mat, uteliv og hvordan de oppdrar barna sine forskjellig i forhold til hva de selv er vant til. Noen som tidligere har vært skeptiske til folk med minoritetspråklig bakgrunn har ofte ikke hatt noe forhold til disse menneskene. Det å få kjennskap til noen minoritetspråklige og å oppdage at de ikke er så annerledes enn oss likevel, kan være det som må til for at en del mennesker skal snu et skeptisk syn om til et ressursorientert syn (Korsvold et al., 2011). Etter å ha tilegnet seg erfaring med minoritetspråklige barn, ser fler og fler barnehagepersonell på språk- og kommunikasjonsproblemer som *reelle problem*, istedenfor noe de ikke vet noe om eller ikke har kunnskaper til å løse (Korsvold et al., 2011).

Rammeplanen (2013) utnevner personalet i barnehage som språklige forbilder for barna. De skal lese for barna, ha gode samtaler og andre aktiviteter sammen med barna som fremmer deres språkutvikling i både morsmålet deres samt norsk.

2.1.3 Barnehagens språkmiljø

Et godt språkmiljø i barnehagen skapes ved å verdsette den kulturelle bakgrunnen, de ulike språkene og ved å synliggjøre mangfoldet i barnehagen (Høigård, 2013). Gjervan et al. (2012) og Høigård (2013) nevner at for å få et godt språkmiljø i barnehagen må personalets tilnærming til mangfoldet være ressursorientert og ikke problemorientert. Dette formes av personalets holdninger, ferdigheter og kunnskaper til flerspråklighet.

«En viktig oppgave for barnehagen er å kunne tilrettelegge for et godt språkmiljø for alle barn» (Gjervan et al., 2012, s. 122). I følge Spernes og Hatlem (2013) er et godt utviklet morsmål grunnleggende forutsetninger for den videre språklige utviklingen hos barn. Rammeplanen (2013) understreker at det er viktig at barna i barnehagen får muligheter til å uttrykke seg og til å bli forstått. De skriver også at barnehagen skal støtte at barna bruker sitt eget morsmål i barnehagen mens de også arbeider aktivt for å lære barna norsk.

Hovedansvaret for å lære barna norsk faller ofte på barnehagen, mens hovedansvaret for å lære barna morsmålet faller på hjemmet og foreldrene til barna. Dette resulterer gjerne i at barnehagen velger og ikke ansetter en tospråklig assistent, og argumenterer med at barnehagen er det eneste språkmiljøet hvor barnet kan lære norsk og at det da er viktig å fokusere kun på norskopplæringen (Gjervan et al., 2012). Noen foreldre er enige i denne tenkningen fordi de er redde for at barnet ikke skal lære seg norsk om det er tospråklige assistenter i barnehagen (Gjervan et al., 2012). I slike tilfeller skriver Gjervan et al. (2012) at det er viktig med et ressursorientert og kompetanserikt personale, som kan gi gode råd og veiledning til foreldre angående forutsetninger for språkutvikling og et flerspråklig perspektiv.

Morsmål er blant annet språket barnet selv identifiserer seg med (Spernes & Hatlem, 2013). Å etablere morsmålet i et barn er med på å skape barnets identitet og tilhørighet. Flere undersøkelser understreker at gode ferdigheter i morsmålet er med på å styrke ferdighetene i andrespråket (norsk) hos minoritetspråklige barn (Gjervan et al., 2012).

2.2 Oppstartsfasen

Det er flere faktorer som påvirker oppstartsfasen for et barn i barnehagen. I denne delen vil jeg ta for meg teori knyttet til tilknytning og foreldresamarbeid, da det er dette datamaterialet mitt vektlegger.

2.2.1 Tilknytning

«Fenomenet tilknytning dreier seg om barnets følelsesmessige binding til de personene som gir omsorg» (Askland & Sataøen, 2013, s. 61). En godt etablert tilknytning kan ses i form av at barnet blir urolig når nærheten til mor eller far trues, ved for eksempel oppstart i barnehagen. Mor og far er det trygge og kjente for barnet som barnet alltid kan komme tilbake til og støtte seg på ved utforsking av omverdenen (Askland & Sataøen, 2013). For at barnet skal kunne finne denne type tilknytning til personalet i en barnehage så må man etablere

trygghet som ligner på tryggheten barnet får fra mor og far. Nå vil aldri tryggheten mor og far gir barnet bli like sterk i barnehagen, men man bør arbeide for og alltid trygge barnet og gi det de trygghetsrammene og behovene som det får i hjemmet (Askland & Sataøen, 2013).

Når de primære tilknytningspersonene (mor og far) blir borte, trenger barnet erstatningspersoner å knytte seg til, og det er her barnehagepersonellet og den pedagogiske lederen kommer inn. Barnet trenger da nye tilknytningspersoner for å gi det den tryggheten og omsorgen som mor og far normalt gjør. Denne nye tilknytningspersonen(e) må kunne se barnet og barnets behov og svare på disse behovene (Askland & Sataøen, 2013). Når en pedagogisk leder får anledningen til å være en tilknytningsperson for et barn så er dette avhengig av flere faktorer. I følge Askland og Sataøen (2013) er det for eksempel hvor gjensidig den pedagogiske lederen er i samspillet med barnet, hvor lenge denne relasjonen får leve, og i hvilken grad pedagogen definerer seg som en viktig rolle i barnets liv. Forskning viser at om barnet har flere tilknytningspersoner enn mor og far, så kan disse ulike relasjonserfaringene gi et godt grunnlag for *større sosial og emosjonell kompetanse* senere i livet (Askland & Sataøen, 2013).

For et barn som nettopp har begynt i barnehagen er det viktig å etablere trygget. Det kan også gagne barnet og ikke ha så mange voksne å forholde seg til i oppstartsfasen (Zimmermann & Stavnås, 2015). Bruk av primærkontakt i oppstartsfasen kan derfor være nyttig for å etablere denne tryggheten. Primærkontakten kan være den av personalet som det blir naturlig for foreldrene å forholde seg til, og som har hovedansvar for det ny oppstartede barnet (Zimmermann & Stavnås, 2015).

2.2.2 Foreldresamarbeid

Når et barn begynner i barnehagen er det viktig å etablere et godt samarbeid til foreldrene. Her er det viktig at foreldrene føler seg velkomne, ivaretatt, trygge og sett (Gjervan et al., 2012). Det er ofte to begrep som dukker opp når det er snakk om foreldresamarbeid; forståelse og samarbeid. Rammeplanen (2013) forklarer disse begrepene med anerkjennelse og gjensidig respekt for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet, og regelmessig kontakt der begrunnelser og informasjon utveksles (Rammeplanen, 2013).

«Hva foreldre og foresatte er opptatt av i møtet med barnehagen vil variere. Det påvirkes av den livssituasjonen familien er i, hvilke behov de har og hvilke oppdragelsesverdier de er opptatt av. I hvilken grad og på hvilken måte barnehagen får

tilgang til foreldrenes perspektiver, vil igjen påvirkes av barnehagens tenkning og omkring foreldresamarbeid» (Gjervan et al., 2012, s.85).

Foreldrenes tenkning om oppdragelse er en viktig faktor i foreldresamarbeidet. For å ivareta denne er det viktig å bli kjent med hvilken kjennskap foreldrene har til norsk barnehage og hva de er opptatt av (Gjervan et al., 2012). Gjervan et al. skriver videre at det også er viktig å informere foreldrene om barnehagens verdigrunnlag og samfunnsmandat.

Når et barn begynner i barnehagen innledes ofte dette foreldresamarbeidet med en foreldresamtale. I denne samtalen skal man bli kjent med hverandre og få vite hvilke forventninger foreldrene har til foreldresamarbeid og barnehagen og motsatt. Her er det viktig at foreldrene får nødvendig informasjon om hva som er særegent i norske barnehager (Spernes & Hatlem, 2013).

Gjennom dialog med den enkelte forelder eller foreldrepar får man kunnskaper om barnet og familien. Det finnes ikke én måte å være afrikaner på, og heller ikke én måte å være skandinaver på, og det er derfor viktig for personalet i barnehagen å få rikelig med kunnskap og informasjon om barnet og hva foreldrene til barnet legger vekt på og synes er viktig for sitt barn (Gjervan et al., 2012). For å sikre trygghet for foreldre i møte med barnehagen bør det ved behov gis tilbud om tolk (Gjervan et al., 2012).

3 Metode

Metode er det verktøyet vi bruker for å finne svar på de ulike typene forskningsspørsmål vi har i bacheloroppgaven vår (Bergsland & Jæger, 2014). Ofte er det problemstillingen i en bacheloroppgave som styrer valg av metode, men det kan også være at valg av metode kan påvirke valget av tema og problemstilling for oppgaven (Bergsland & Jæger, 2014). Metode brukes for å kunne tilegne seg ny kunnskap og for og systematisk legge til rette for å finne svar på problemstillingen.

3.1 Valg av metode

Ved valg av metode så skilles det hovedsakelig mellom to hovedtyper; kvalitativ og kvantitativ metode. Kvalitativ metode går i dybden på et tema og legger vekt på kvalitet og selve betydningen av undersøkelsen, mens kvantitativ metode søker i bredden og gir målbare

data i form av for eksempel antall (Bergsland & Jæger, 2014). Begge disse metodene er gode forskningsmetoder, men brukes til å belyse forskjellig type tema og fenomen.

Til min studie var det kvalitativ metode som passet best til forskningsdesignet og problemstillingen. Jeg ønsket å finne ut **hvordan** man som pedagogisk leder kan legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen, og en kvalitativ metode kunne derfor være hjelpelig med å gå i dybden på akkurat dette temaet.

Denne bacheloroppgaven kan kategoriseres som en fenomenologisk studie. Ifølge Postholm (2010) beskrives fenomenologiske studier som meningen mennesker legger i en opplevelse knyttet til en bestemt erfaring av et fenomen. Opplevelsene kan ikke observeres av forskeren i og med at det er snakk om avsluttede erfaringer. Fenomenet jeg ønsket å belyse var hvordan man kan legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen. Dette gjorde jeg ved å intervju to pedagogiske ledere om deres erfaringer av fenomenet. Intervju er ifølge Postholm (2010) vanligvis den eneste datainnsamlingsmetoden som kan tas i bruk ved slike studier.

3.2 Datainnsamling

Til å besvare problemstillingen, ble intervju valgt som metode for datainnsamling. Intervju er en metode som gjør det mulig å få et innblikk i forskningsdeltagernes opplevelser, oppfatninger og meninger (Postholm, 2010). Samtidig gir intervju forskeren muligheten til å stille oppklarende spørsmål for å forstå hva forskningsdeltakerne mener, denne muligheten gir ikke observasjon.

Intervju har ikke noe *strengt regelverk* (Bergsland & Jæger, 2014). Det skilles mellom *fullstendig strukturerte*, *semistrukturerte* og *ustrukturerte* intervjuer. I denne studien ble det benyttet semistrukturerte intervjuer, som ligger mellom de to ytterpunktene. Jeg valgte denne typen intervju da slike intervju er fleksible, men samtidig sikrer at relevante temaer blir belyst ved at det lages en intervjuguide. Denne intervjuguiden (se vedlegg) fungerte som et verktøy for en samtale mellom meg og informanten hvor samtalen ble styrt av meg (Bergsland & Jæger, 2014). Den ble sendt til informantene på epost noen dager før intervjuene ble gjennomført.

I utarbeidelsen av intervjuguiden fokuserte jeg på å lage spørsmål som kunne bidra til å belyse forskningsspørsmålet. Jeg prøvde å lage åpne spørsmål, hvor forskningsdeltagerne kunne svare relativt fritt. Jeg etterstrebet å unngå ledende spørsmål som kunne styre

forskningsdeltagernes svar, og samtidig var jeg bevisst på at spørsmålene ikke skulle virke truende.

3.2.1 Valg av informanter.

Valg av informanter avhenger av problemstilling (Bergsland & Jæger, 2014). For min problemstilling ble det naturlig å velge informanter med lang erfaring som førskolelærere og i arbeidet med minoritetspråklige barn. Jeg valgte derfor en styrer og en pedagogisk leder i en barnehage jeg har vært mye i praksis, hvor jeg på forhånd visste at begge hadde denne erfaringen og at det finnes mange minoritetspråklige barn i denne barnehagen. Jeg valgte også en pedagogisk leder fra en annen barnehage i samme kommune. Dette på oppfordring av ei venninne som tidligere har arbeidet i den barnehagen, og visste derfor at det er mange minoritetspråklige barn der. Disse tre informantene er alle utdannet førskolelærere og har arbeidet i barnehage i 18, 23 og 24 år.

3.2.2 Intervjuprosessen

Selve intervjuene foregikk på informantenes arbeidsplass (barnehage) hvor de kunne få velge sted for intervjuet selv, og med det kanskje føle seg avslappet i et allerede kjent miljø. Jeg som intervjuer ønsket å skape en rolig og åpen atmosfære hvor informantene kunne føle seg vel og snakke fritt om sine egne erfaringer og opplevelser (Bergsland & Jæger, 2014). Informantene hadde alle fått skriv fra skolen som omhandlet intervjuet i forkant, pluss et skriv fra meg på hvordan hele intervjuet skulle gå for seg, og hvordan jeg ønsket å bruke dette videre i bacheloroppgaven min. Før intervjuet startet gikk vi raskt igjennom disse papirene og jeg fikk underskrift på at det var greit for informantene å bli intervjuet av meg.

Alle intervjuene hadde en varighet på cirka 30 minutter, og ble tatt opp med båndopptaker. Dette for å slippe å skrive ned alt informantene sa under hele intervjuet. På denne måten kunne jeg lytte aktivt, delta mer i samtalen og slippe å fokusere på å få med meg alt som ble sagt. Dette gjorde hele intervjuet mer avslappende for min del og jeg kunne få bruke tiden til å gi små tilbakemeldinger til informantene som å nikke og si «m-m» når det var noe de sa som jeg fant interessant. Jeg noterte ned enkelte ting som jeg følte bemerket seg i løpet av intervjuet, og dette tror jeg var med på å skape en interessebekreftelse for informantene. Det var også en trygghet å notere ned i tilfelle jeg skulle få tekniske problemer med båndopptakeren i ettertid.

3.3 Dataanalyse

Analyse av datamaterialet er en prosess hvor datamaterialet gjøres mer oversiktlig og håndterlig (Bergsland & Jæger, 2014). I ettertid hørte jeg igjennom hvert intervju, noterte ned det jeg følte hadde vært høydepunktene i intervjuene før jeg transkriberte hvert intervju ord for ord. Dette var en lang prosess, men gjorde intervjuene ryddig og oversiktlig slik at det ble enkelt å sy de inn i oppgaven. Jeg fargekodet så intervjuene ut i fra temaene på intervjuguiden min slik at det skulle bli enkelt å finne teori å knytte dette opp til. Etter transkribering slettet jeg opptakene fra båndopptakeren, dette for å bevare informantenes anonymitet. Transkripsjonene makuleres også etter levert oppgave.

De to informantene mine fra samme barnehage hadde ikke overraskende like meninger og erfaringer knyttet til temaet. Jeg valgte derfor kun å ta i bruk intervjuet gjort med den pedagogiske lederen, pga. hvordan problemstillingen i studien er formulert. For å ivareta informantenes anonymitet tildelte jeg informantene fiktive navn; Maren og Lisa.

3.4 Etske betraktninger

I denne studien ble det forsket på mennesker, og det er derfor viktig å vurdere om studien har vært etisk forsvarlig. Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora, NESH (2006), har utviklet forskningsetiske retningslinjer. Der står det blant annet at et prosjekt settes i gang etter deltageres informerte og frie samtykke. I denne studien gav lærerne samtykke via epost, og de fikk muntlig beskjed om at de kunne trekke seg når som helst.

Et annet etisk prinsipp som NESH (2006) påpeker er at forskeren har et ansvar for å unngå at forskningsdeltagerne utsettes for skade eller andre alvorlige belastninger. Jeg mener at dette ble ivaretatt ved at det verken ble stilt private eller truende spørsmål. Videre påpekes viktigheten av at all informasjon forskningsdeltagerne gir om personlige forhold blir behandlet konfidensielt. I denne studien var det kun jeg som hadde tilgang til lydopptakene.

4 Empiriske funn

I denne delen presenteres funnene fra intervjuene. Delen vil deles opp i fem underkapitler som knyttes til utsagnene til informantene. De fem delene vil være *forberedelse av det fysiske miljøet, forberedelse av personalet, foreldresamarbeid, det første møtet og flerspråklighet i*

barnehagen.

4.1 Forberedelse av det fysiske miljøet

Både Maren og Lisa sier at det er viktig å unngå for stort fokus på at det er et minoritetspråklig barn som begynner, men at det likevel er en hensikt å tilrettelegge det fysiske miljøet i barnehagen. Med tanke på at det er et flerspråklig barn som begynner tas det i bruk en rekke tiltak i begge barnehagene. Maren sier for eksempel: «I vår barnehage har vi navn på barna og flagg fra landet de kommer fra på plassene i gangen». Dette gjøres til alle barna uavhengig av om de er minoritetspråklige barn eller ikke. Fra dette sitatet mener jeg derfor at det er flagget som vil bli den tilpasningen som blir gjort i forhold til de minoritetspråklige barna i denne barnehagen. Fordi som Maren videre sa hadde ikke de hatt flagg ved plassene i gangen dersom det kun hadde vært etniske norske barn i barnehagen. Det hadde ikke falt de naturlig.

Lisa uttrykte at hennes barnehage praktiserte det samme med flagg på plassene til barna i gangen, men at de i tillegg brukte bilder. Hun sa: «Vi har hatt noen bilder som viser at det ikke bare er hvite barn i barnehagen vår». Hun forklarer videre at dette kan være bilder av barn i alle farger som holder hender rundt en jordklode. Lisa sier også at de ikke har så veldig mye annet fysisk utstyr som understreker mangfoldet i barnehagen, men at hun skulle ønske at de hadde det i form av utkleddingsklær fra forskjellige land og kulturer. Maren sier følgende om fysisk utstyr i hennes barnehage: «Vi har dukker med forskjellige hudfarger og forskjellige fasoner på øynene som barna leker med. Også har vi barnebøker med bilder av folk fra forskjellige land».

Som vi kan se ut i fra disse utsagnene blir det fysiske miljøet tilrettelagt de minoritetspråklige barna til en viss grad, men som de understreker tilrettelegges det fysiske miljøet for alle barna uavhengig av etnisk bakgrunn.

4.2 Forberedelse av personalet

Begge informantene uttrykker at de på forhånd prøver å sette seg inn i bakgrunnen til det minoritetspråklige barnet som begynner i barnehagen. «Vi setter oss litt inn i bakgrunnen til landet, kulturen og religionen når det begynner en ny kultur i barnehagen», sier Maren. I barnehagen til Maren er det mange barn fra et minoritetspråklig land som gjør at de kjenner godt til denne kulturen fra før av. Maren sier videre at de også arbeider med holdningsarbeid i

barnehagen: «Hele tiden passer vi på at vi ikke sier at det liksom er de flyktningene, eller de i fra det landet. At det hele tiden er vi. Ikke vi og dem, men her er vi VI». Lisa poengterer også at det er viktig å sette seg inn i bakgrunnen til det landet det nye barnet kommer fra, og at hun til og med har tatt et videreutdanningskurs i kulturelt mangfold, som hun har videreformidlet gjennom å holde et foredrag for personalet i barnehagen.

Begge informantene legger vekt på at de mener det er viktig å kunne noen ord og uttrykk fra morsmålet til de minoritetspråklige barna, spesielt hvis barnet ikke har tilegnet seg det norske språket enda. Som eksempel sier Lisa: «Jeg bruker å lage meg en liten lapp med nøkkelord og uttrykk fra morsmålet til de minoritetspråklige barna som jeg kan kikke på innimellom». Dette mener de er viktig for å hjelpe dem med kommunikasjon med barna.

4.3 Foreldresamarbeid

En foreldresamtale innleder foreldresamarbeidet i begge barnehagene. Under denne samtalen får alle nye foreldre i kommunen barnehagene ligger i utdelt et spørreskjema, som må besvares i forkant av at barnet deres kan starte i barnehagen. Dette spørreskjemaet sier Maren at hun bruker for å finne ut mer om bakgrunnen til familien til de minoritetspråklige barna: «Det er viktig at alle svarer på dette spørreskjemaet uansett bakgrunn, men det gir meg en ekstra mulighet til å finne ut mer om kulturen, religionen og hvilke forventninger de minoritetspråklige foreldrene har til meg og barnehagen». Lisa spesifiserer at hun tilrettelegger dette spørreskjemaet ved å stille noen ekstra spørsmål til de minoritetspråklige foreldrene som hun ikke stiller til de norske:

«Jeg prøver å finne ut litt mer om hvor de kommer fra, hvordan reisen til Norge har vært og om det er noen dager de ønsker vi skal markere i barnehagen. Vi prøver alltid å markere minst en dag per kultur».

Begge barnehagene bruker ofte tospråklige assistentene som tolker i barnehagehverdagen, i hente/bringe situasjonen og på foreldremøter. På foreldresamtaler nevner begge informantene at det hentes inn eksterne tolker for å opprettholde taushetsplikten. Dette kan være personer som foreldrene selv kjenner til og føler seg komfortable med eller via kommunens tolketjeneste. «Det er god tilgang på tolker og vi har aldri store problemer med å få tak i noen», sier Lisa.

Maren sier at de har sluttet å spørre nye minoritetsforeldre om de ønsker tolk: «Vi har opplevd at flere minoritetsforeldre sier at de forstår det vi sier også gjør de egentlig ikke det. Derfor

har vi alltid med tolk på oppstartsamtalet om vi mistenker at foreldrene kan lite norsk». Dette sier hun er til forsikring av at informasjon kommer frem og at en god kommunikasjon skapes og opprettholdes. I tillegg til bruk av tolk konkretiserer begge de pedagogiske lederne at de gjerne viser frem bilder og preker på det de ønsker å formidle til foreldrene.

4.4 Det første møtet

Det første møtet med barnehagen omhandler her de første dagene etter oppstart for barnet. Lisa sier at de følger den vanlige 3-dagers tilvenningsperioden, men at det selvfølgelig er åpninger for å kunne bruke flere dager sammen med foreldrene i barnehagen om dette er ønskelig. Hun påpeker videre: «Det er viktig at dagene ikke blir så veldig annerledes for de andre barna selv om det begynner et nytt barn i barnehagen». De prøver derfor å følge den normale dagsrytmen i barnehagen.

I Maren sin barnehage, tar de i bruk primærkontakt. En person som følger opp den nye familien. «Det er viktig med forståelse og kommunikasjon, primærkontakten skal derfor ha satt seg inn i familiens bakgrunn i forkant av oppstarten til barnet», sier Maren. Hun nevner også at det kan være lurt for primærkontakten å kunne noen ord og setninger på morsmålet til barnet på forhånd. Lisa sin barnehage har valgt å avvente valg av primærkontakt, og heller se an hvem barnet trekker mer naturlig til og føler seg mest komfortabel med, før denne personen så blir primærkontakt for barnet. Lisa sier: «Alle i personalet er jo nødt til å bli kjent med barna ganske fort likevel».

4.5 Flerspråklighet i barnehagen

Generelt uttrykker både Maren og Lisa at barnehagene prøver å vektlegge viktigheten av morsmål, i tillegg til norskopplæring. Dette utfører Maren for eksempel ved å bruke nettsiden www.morsmal.no til å finne historier og eventyr med en blanding av setninger på både norsk og de forskjellige språkene som finnes i barnehagen. «... på denne måten kan alle barna få følge med på eventyret uavhengig av hvilke språk de kan best», avslutter Maren.

Begge informantene påpeker at det er svært viktig at foreldrene blir oppfordret til å snakke morsmål hjemme. Dette av flere grunner: «Det blir dumt om foreldrene snakker gebrokkent norsk til barna hjemme og kan med det risikere å lære barna feil norsk», utdyper Maren, mens Lisa nevner at det er viktig å etablere morsmålet slik at barna kan ha et språk å hekte de norske ordene de tilegner seg på.

Ved begge barnehagene brukes det tospråklige assistenter. Disse tospråklige assistentene er tildelt barnehagene av kommunen. Dette er avhengig av hvor mange minoritetspråklige barn de har fra hvert land i barnehagen. I barnehagen til Maren hadde de en tospråklig assistent, mens i barnehagen til Lisa var det tre. Og hver tospråklige assistent var ansatt i barnehagen 2-3 dager i uken. «Det er en kjemperessurs å ha den tospråklige assistenten i barnehagen. Han tar vare på barna og hjelper oss ofte med kommunikasjon og forklaring av det barna sier», utdyper Maren om den tospråklige assistenten i barnehagen deres.

5 Drøfting

5.1 Drøfting av empiriske funn

I denne delen skal jeg ta for meg de empiriske funnene ovenfor og drøfte de i lys av teorien presentert i studien. Delen vil bli delt opp i tre deler. Funnene i *forberedelser av fysisk miljø* og *det første møtet* vil bli drøftet i delkapittelet *tilknytning*, funnene i *forberedelse av personalet* og *flerspråklighet i barnehagen* vil bli drøftet i delkapittelet *barnehagens språkmiljø*, mens funnene i *foreldresamarbeid* vil bli stående for seg selv i et delkapittel med samme navn.

5.1.1 Tilknytning

Som Askland og Sataøen (2013) skriver handler tilknytning om barnets følelsesmessig binding til personene som gir omsorg. De skriver også at barna trenger nye tilknytningspersoner i barnehagen som kan gi de en lignende omsorg og trygghet som mor og far primært gjør. Ut i fra de empiriske funnene har vi sett at de to informantene har i hver sin barnehage ulik tilnærming til dette. I barnehagen til Maren hadde de valg av primærkontakt i forkant av oppstart, mens i Lisa sin barnehage var dette noe som ble valgt underveis. Det er av Zimmermann og Stavnås (2015) skrevet at en slik primærkontakt kan være nyttig for å etablere trygghet i barnehage. Ettersom at teoretikerne ikke presiserer hvordan denne primærkontakten skal etableres, vil jeg si at begge informantenes tilnærming til bruken av denne nøkkelpersonen er gode tilnærminger. Valget av primærkontakt i forkant av oppstartsfasen vil kunne gi denne ene personen bedre muligheter til å etablere gode kunnskaper om barnets bakgrunn på forhånd. Det kan da settes av tid til forberedelse av dette i arbeidstiden, for eksempel i form av å finne nøkkelord og begrep tilhørende barnets språk. Ulempen med dette er at kanskje ikke alle de andre ansatte får muligheten til å bli like godt

kjent med barnet. Det kan også hende at barnet ikke får like naturlig og god relasjon til den personen den på forhånd har fått utdelt som primærkontakt. Dette løser metoden med valg av primærkontakt i ettertid av oppstart, fordi da får barnet den personen den trekkes mest naturlig til som primærkontakt. Ved valget i ettertid av oppstart er ulempen at barnet kan tiltrekke seg en person som ikke har noen form for kunnskaper eller kompetanse når det kommer til barnets bakgrunn og språk. Begge tilnærminger har derfor styrker og svakheter, det viktigste er at det blir etablert trygghet for barnet (Askland & Sataøen, 2013).

Selv om begge informantene og teorien sier at dette er viktig for *alle* barn, viser funnene at det i informantenes barnehager er spesielt tilrettelagt for de minoritetspråklige barna. Informantenes bruk av flagg og annet materialet som fremhever mangfoldet i barnehagen, mener jeg kan forstås som en form for å skape bedre tilknytning og tilhørighet for barnet. Dette kan også være med på å øke bevisstheten angående mangfold til andre barn i barnehagen, og det er derfor viktig at det brukes flagg til alle barna for å unngå forskjellsbehandling.

5.1.2 Barnehagens språkmiljø

Høigård (2013) skriver at et godt språkmiljø skapes ved å verdsette den kulturelle bakgrunnen og synliggjøre mangfoldet i barnehagen. Ut i fra det informantene uttrykker, gjør begge barnehagene nettopp dette. De setter seg inn i det minoritetspråklige barnets bakgrunn, prøver igjennom foreldresamtale å bli kjent med familiens forventninger og kultur, og iverksetter ulike tiltak for å synliggjøre mangfold i barnehagen. De tar ansvar for å opparbeide seg kompetanse, noe Gjervan et al. (2012) og Høigård (2013) nevner er en viktig del for etablering av ressursorientert tilnærming til mangfold, snarere enn problemorientert tilnærming.

Det var, som Korsvold et al. (2011) skriver, mer vanlig med skepsis rettet mot flerspråklighet før enn nå. Flerspråklighet som tidligere ble sett på som en språkvanske blir ifølge Gjervan et al. (2012) nå sett på som en ressurs. Som informantene i denne studien uttrykker så verdsetter de flerspråklighet, og de ser verdien av morsmål og bruken av dette i barnehagen. For å fremme dette, bruker disse barnehagene tospråklige assistenter. Dette kan forstås som at informantene viser at de ikke har det fordomsfulle synet på at flerspråklige barn kun skal snakke norsk i barnehagen som Gjervan et al. (2012) beskriver. I tillegg oppfordrer de foreldrene til å snakke barnets morsmål i hjemmet, fordi de ser på dette som et godt grunnlag for at barnet skal kunne tilegne seg det norske språket. Dette står i samsvar med det Gjervan

et al. (2012) skriver om at gode ferdigheter i morsmålet styrker ferdigheter i andrespråket (norsk). Som rammeplanen (2013) beskriver skal barnehagen støtte barnets bruk av morsmål. Ut i fra empirien i denne oppgaven er det dette informantene i denne studien jobber for å fremme. Viktigheten av dette kan forstås ut i fra det Spernes og Hatlem (2013) skriver, om at morsmål er en del av barnets identitet.

5.1.3 Foreldresamarbeid

Informantene uttrykker at de jobber mye med foreldresamarbeid i barnehagene. De gjør dette ved å bruke tolk der det er nødvendig, noe som sørger for at foreldrene får den informasjonen de trenger, og at de har mulighet til å kommunisere med barnehagen på best mulig måte. Som blant annet Spernes og Hatlem (2013) skriver, er dette viktig. Barnehagens tenkning og tilnærming til foreldresamarbeid, skriver Gjervan et al. (2012), er med å påvirke hvilken grad og på hvilken måte barnehagen får tilgang på foreldres perspektiver. Ved å bruke tolk mener jeg at barnehagene i studien gjør et tiltak for på best mulig måte tilegne seg disse foreldreperspektivene. Man må også huske at tolk er en tredje part, og kan derfor bidra til å skape ytterligere misforståelser mellom foreldre og barnehagen.

Som Gjervan et al. (2012) utdyper er alle barn og foreldre forskjellige, det er derfor viktig at barnehagen får rikelig med kunnskap og informasjon om hva foreldrene synes er viktig for sitt barn. Informantene uttrykker at de utfører dette ved blant annet å tilpasse det kommunale spørreskjemaet, slik at de kan få mest mulig nyttig informasjon om barnets bakgrunn og familie. På den måten fikk de også utdype for foreldrene hvilke normer og regler som gjelder i Norge, og også fikk en bedre forståelse av foreldrenes forventninger til barnehagen. Disse forventningene vil i følge Gjervan et al. (2012) kunne variere med individene, noe som gjør denne kommunikasjonen viktig.

Noe annet barnehagene gjør er at de konkretiserer ovenfor foreldrene hva barnet trenger av utstyr. Ved å bruke bilder eller de konkrete gjenstandene, får foreldrene mulighet til å se fysisk det som trengs, og dermed et bedre utgangspunkt til å forstå hva som må anskaffes. Når språket ikke strekker til, kan dette bidra til å skape den forståelsen og respekten Rammeplanen (2013) beskriver som viktig.

5.2 Drøfting av metode

Denne bacheloroppgaven er en fenomenologisk studie der intervju ble brukt som datainnsamlingsmetode. Denne metoden mener jeg gav meg god innsikt i informantenes tanker, holdninger og erfaringer, som bidro til å besvare problemstillingen. Det er likevel slik at ingen metode er feilfri. En svakhet med metoden, som innebærer bruk av semistrukturert intervju, kan være at jeg har påvirket svarene til informantene ved å gi respons på utsagnene deres. Det bør også alltid tas høyde for at informantene svarer det de tror jeg vil høre og ikke er 100 % ærlige, noe som bidrar til å svekke påliteligheten til studien. Denne påliteligheten har jeg forsøkt å øke ved blant annet å sitere direkte noe av det informantene sa, og være påpasselig med å skille hva som er mine tanker og hva som er funn i studien.

Generaliserbarhet i denne studien mener jeg ligger i at jeg tar i bruk teori som styrker funnene til å drøfte dem. For å styrke studien kunne jeg også ha valgt en informant fra en barnehage med få eller ingen minoritetspråklige barn, og brukt dette for sammenligning med øvrige funn.

6 Avslutning

Jeg ønsker først å gjenta problemstillingen i denne studien:

«Hvordan kan jeg som pedagogisk leder legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen?»

Ut i fra drøftingen jeg har gjort av de empiriske funnene, mener jeg studien har gitt meg gode ideer på hvordan jeg som pedagogisk leder kan legge til rette for en god oppstartsfase for minoritetspråklige barn i barnehagen. Jeg har fått innsikt i at det å verdsette flerspråklighet og mangfold i barnehagen er viktig for barnets identitet og tilhørighet.

Studien tilsier at personalets tilnærming til flerspråklighet er svært avgjørende i en barnehage med minoritetspråklige barn. Om personalet virker skeptiske, dømmende og ser på to- eller flerspråklige barn som barn med språkproblemer istedenfor barn med ressurser, evner og ferdigheter som vi kan dra nytte av, kan dette få uheldige konsekvenser for barna dette gjelder.

Denne bacheloroppgaven har også vist meg at kunnskap om barnets bakgrunn er viktig for å kunne etablere et godt foreldresamarbeid, som igjen er en sentral del av oppstartsfasen. En god dialog og samarbeid med foreldrene er gull verdt for tilrettelegging for en god

oppstartsfase for et minoritetspråklig barn. Foreldene sitter på alt an informasjon om barnet sitt, og for at vi i barnehagen skal kunne legge til rette for at barnet skal få en god oppstartsfase og en god barnehagehverdag, må mye av denne informasjonen deles med barnehagen. For at foreldre skal kunne føle seg trygge til å dele slik informasjon om barnet sitt, må man altså ha opprettet en trygghet mellom foreldrene og barnehagen. Dette gjøres ved å være åpen og ærlige med hverandre. Når foreldre ikke forstår norsk bør barnehagen skaffe tolk til samtaler med disse foreldrene.

Jeg mener at vi bør fortsette å jobbe for at alle ansatte i barnehagen skal ha et ressursorientert syn på mangfoldet. Dette er viktig for å kunne jobbe videre og bedre med flerspråklighet og avskaffe fordomsfulle tankeganger, skepsis og liten forståelse for minoritetspråklige. Etter min mening bør en pedagogisk leder jobbe for å besitte en personalgruppe med et ressursorientert syn på flerspråklighet. Å vite at personalgruppa har dette på plass mener jeg er viktig i forkant av oppstarten i barnehage for minoritetspråklige barn.

Informantene informerte i studien om at tilgang til tospråklige assistenter er avhengig av et visst antall flerspråklige barn som snakker samme morsmål. Denne ordningen favoriserer per dags dato barnehager med et høyt antall minoritetspråklige barn. Avslutningsvis mener jeg det da kunne vært interessant å forske videre på hvordan økt bruk av tospråklige assistenter i barnehagen vil kunne ha innvirkning på språkutviklingen hos flerspråklige barn.

Litteraturliste

- Askland, L., & Sataøen, S. O. (2013). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst* (3. utgave). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Bergsland, M. D., & Jæger, H. (Red.). (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm AS.
- Dypvik, K. O., & Kristoffersen, A. E. (2015). *Barnehageutvikling i Nord-Trøndelag: Tilstandsrapport 2015*. Steinkjer: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.
- Gjervan, M., Andersen, C. E., & Bleka, M. (2012). *Se mangfold!: Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen* (2. utgave). Latvia: Cappelen Damm AS.
- Høigård, A. (2013). *Barns språkutvikling: muntlig og skriftlig* (3. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Korsvold, T. (Red.), Bae, B., Nilsen, R. D., Lauritsen, K., Lundeby, H., Ytterhus, B., ... & Øksnes, M. (2011). *Barndom Barnehage Inkludering* Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Kunnskapsdepartementet. (2013). *Rammeplan for barnehagen: Innhold og oppgaver*. Oslo: PEDLEX Norsk Skoleinformasjon.
- NESH. (2006). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora, juss og teologi*. Hentet 9. mai 2016 fra <https://www.etikkom.no/globalassets/documents/publikasjoner-sompdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi2006.pdf>
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Spernes, K., & Hatlem, M. (2013). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Statistisk Sentralbyrå. (20. april 2016). *Barnehager, 2015, endelige tall*. Hentet 11. mai 2016 fra <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/barnehager/aar-endelige>
- Zimmermann, H. M., & Stavnås, M. L. (2015). *Flerspråklig plan for barnehagene i Stjørdal kommune*. Stjørdal: Etat oppvekst.

Vedlegg – Intervjuguide

1) Forberedelser:

- a. Barnehagens utseende/fysiske miljø.
 - Hvordan forbereder dere barnehagens utseende/fysiske miljø i forkant av at et flyktningbarn skal starte i barnehagen deres?
- b. Personalet.
 - Hvordan forbereder du deg selv og personalet i barnehagen?
- c. Barna i barnehagen + foreldrene deres.
 - Hvordan forbereder du barna i barnehagen og foreldrene deres på at et minoritetspråklig barn skal starte i barnehagen?
- d. Foreldrene til barnet som skal begynne.
 - Hvordan forberedes foreldrene til barnet som skal begynne?
- e. Barnet som skal begynne.
 - Hvordan forberedes barnet som skal begynne i barnehagen?

2) Det første møte:

- a. Mottakelse av barnet og foreldrene.
 - Hvordan foregår det første møtet mellom barnet, foreldrene til barnet og barnehagen?
- b. Dagens gang.
 - Hvordan er dagens gang den første dagen i barnehagen?
- c. Språk/tolk.
 - Er det ordnet med tolk i forkant av det første møtet om det skulle være nødvendig?
- d. Tilknytningsperson.
 - Får barnet en spesiell tilknytningsperson som har hovedansvar for barnets trivsel?

3) Oppstartsfasen:

- a. Praktisk.
 - Hvordan tilrettelegges barnehagehverdagen i oppstartsfasen til et minoritetspråklig barn?
- b. Arbeid med flerspråklighet og kommunikasjon.
 - Hvordan arbeider dere med flerspråklighet og kommunikasjon i barnehagen deres? Hva legger dere vekt på og hvordan utfører dere arbeidet med dette?
- c. Tilknytning og tilvenning.
 - Hvordan arbeider dere med tilknytning og tilvenning i barnehagen i oppstartsfasen?

Opplasting av samtykkeskjema

Opplasting samtykkeskjema

Last opp pdf.-filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

Filnavn	5247175_cand-5885740_5224941
Filtype	pdf
Filstørrelse	485.838 KB
Opplastingstid	02.06.2016 08:01:17

Neste side
Besvarelse
vedlagt

SAMTYKKE TIL BRUK AV PROSJEKT, KANDIDAT-, BACHELOR- OG MASTEROPPGAVER

Forfatter(e): Malin Christine Stenstad

Norsk tittel: Oppstartsfasen for minoritetspråklige barn i barnehagen.

Engelsk tittel: The start-up phase for language minority children in kindergartens.

Studieprogram: Barnehagelærerutdanning.

Emnekode og navn: BLU360 Bacheloroppgave.

Vi/jeg samtykker i at oppgaven kan publiseres på internett i fulltekst i Brage, Nords' åpne arkiv

Vår/min oppgave inneholder taushetsbelagte opplysninger og må derfor ikke gjøres tilgjengelig for andre

Kan frigis fra: _____

Dato: 02.06.2016

Malin Christine Stenstad
underskrift

underskrift

underskrift

underskrift

